

Міністерство освіти і науки України
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

46

НАУКОВО-
МЕТОДИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ

Матеріали конференції

*Перспективи розвитку
науково-методичного забезпечення навчального
процесу в умовах запровадження нового
Закону України «Про вищу освіту»*

ОДЕСА 2015

Матеріали друкуються відповідно до рішення 46-ї науково-методичної конференції ОНАХТ “Перспективи розвитку науково-методичного забезпечення навчального процесу в умовах запровадження нового Закону України «Про вищу освіту»”, яка проходила 8–10 квітня 2015 року.

Склад редакції: Єгоров Б.В., д-р техн. наук, професор,
Трішин Ф.А., канд. техн. наук, доцент,
Загорученко М.В., канд. техн. наук, доцент,
Капрельянц Л.В., д-р техн. наук, професор,
Кананихіна О.М., канд. техн. наук, доцент,
Мураховський В.Г., канд. фіз.-мат. наук, доцент,
Волков В.Е., д-р техн. наук, професор,
Крусір Г.В., д-р техн. наук, професор,
Кручек О.А., канд. техн. наук, доцент,
Корнієнко Ю.К., канд. фіз.-мат. наук, доцент,
Нарушевич-Васильєва О.В., канд. філол. наук, доцент.

Тези доповідей від всіх «малих груп», що виконували дослідження, опубліковані у Збірнику наукових праць молодих учених, аспірантів та студентів ОНАХТ (2014 р.).

Отриманий нами досвід організації самостійної роботи студентів на практичних заняттях з курсу «Основи наукових досліджень» засвідчив, по-перше, необхідність продовження аналогічної роботи як такої, що сприяє поглибленому засвоєнню матеріалу та самореалізації студентів. По-друге, цей досвід засвідчив також перспективність надання навичок формування потреби у постійному навчанні, що є однією з задач вищої освіти сьогодні.

SMART-ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Т.В. Стрікаленко, О.В. Ляпіна, Н.В. Скубій

Ключовим елементом глобальної конкуренції на сьогодні є розвиток національних систем освіти. В умовах зростання потоку інформації, постійного удосконалення інформаційних та телекомунікаційних технологій якісно змінились підходи до формування освітнього процесу з різних поглядів – ідеологічного, організаційного, методичного та виховного. Актуальною є пропозиція ЮНЕСКО щодо просування концепції «суспільства знань», а не «інформаційного суспільства» як такого, що є функціональним та технологічним базисом суспільства знань. Адже інформаційна сфера перестала бути просто місцем роботи чи інструментом спілкування, але стала повноцінною та невід’ємною частиною життя практично кожної людини.

Не менш актуальним видається також аналіз змін, що мають місце серед учасників навчального процесу, а саме:

- зростає відставання академічного контенту, а знання, що надають студентам, застарівають ще в період навчання (навіть при використанні нових підручників, яких обмаль);
- виросло нове «сітьове» покоління, яке надає перевагу не кількадезяти аналітичній роботі в бібліотеці, а одному пошуковому запиту в інтернет-мережі;
- сучасні знання стали доступними людям з високою інформаційною культурою, яка є не завжди свідченням загальної культури в її соціо-технічному аспекті, показником досконалості людини, суспільства чи певної його частини, а, швидше, відтворенням професійної культури, тобто знанням інформатики, математики, іноземної мови (комплексу методик та інструментів для оптимізації роботи з масивами інформації)

SMART-навчання – це навчання самостійне, мотивоване, адаптивне, збагачене ресурсами, з вбудованими технологіями (Selfdirected, Motivated, Adaptive, Resource-enriched, Technologyembedded).

SMART-технології використовуються для реалізації освітніх програм, які полягають не лише в інструментальних технологіях ведення навчального

процесу, але і в інноваційних навчальних планах і дисциплінах. Сьогодні виділяють три стадії розвитку інформатизації та SMART-технологій у системі вищої освіти:

1) виникнення технології «e-learning» (електронного/ дистанційного навчання), яка полягає в наданні освітніх послуг в умовах опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчального процесу у спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій (з 1998 р.);

2) розвиток технології «blended learning» (змішаного навчання), що включає комбінацію різних методів аудиторного та позааудиторного навчання (з 1999 р.);

3) впровадження технологій «m-learning» та «s-learning» (мультимедійної/ мобільної освіти та використання соціальних мереж), які передбачають надання дистанційних освітніх послуг за допомогою сучасних мобільних пристроїв: смартфонів, планшетів і нетбуків, із застосуванням мультимедійних засобів навчання та соціальних мереж (з 2000 р.).

В межах SMART-технологій навчання виділяють різні підходи до організації навчального процесу, а саме: синхронне та асинхронне навчання. При синхронному навчанні і викладач, і студент одночасно залучені в систему навчання. Цей тип навчання включає «живе навчання» – взаємодію викладача та слухача в навчальній аудиторії або ж повністю його відтворює завдяки проведенню вебінарів та інших семінарів, заснованих на інтернет-технологіях, текстових та голосових чатів тощо.

При асинхронному навчанні викладач і студент не присутні в системі навчання одночасно. Завдяки формуванню бази даних, веденню статистики навчання, впровадженню різних форм контрольних завдань, студенти більшу частину часу самотійно працюють над вивченням електронних курсів, а з викладачами або не зустрічаються взагалі, навіть онлайн, або це відбувається рідко, наприклад, тільки на стадії оцінки та обговорення результатів навчання. Досвід такого навчання започаткував восени 2011 року Стенфордський університет, який запропонував усім охочим безкоштовно три своїх курси через мережу Інтернет. Лише в одному з цих курсів тоді взяло участь близько 160 тисяч студентів зі 190 країн світу. На червень 2014 року в світі існувало вже близько 2600 масових відкритих онлайн-курсів (МВОК) – тобто за 3 роки їх роботи відмічено зростання на 327% використання такої технології навчання. МВОК створюють десятки провідних університетів по всьому світу, а такі країни як Франція, Китай та Йорданія заснували національні платформи масових відкритих онлайн-курсів.

В Україні у 2014 році створено громадський проект МВОК «Prometheus» (викладачами КНУ ім. Тараса Шевченка, КПІ та Києво-Могилянської академії, з 2015 року до його роботи залучились викладачі Одеського національного університету ім. І.І. Мечникова та Одеського національного медичного університету). Кожний курс проекту «Prometheus» складається з відеолекцій викладачів названих ВНЗ, інтерактивних завдань, що дозволяють закріпити отримані знання, а також форуму, на якому студенти (будь-якого віку, освіти,

статків, стану здоров'я та професійної спрямованості) мають можливість поставити питання викладачу та спілкуватися один з одним. Вже перші курси проекту «Prometheus» відвідали слухачі з більш ніж 30 країн світу – з України, Польщі та Росії, Німеччини, Нідерландів, США, Китаю тощо. Успішне завершення курсу дало змогу їм отримати електронний сертифікат, який підтверджує здобуті знання.

Проект «Prometheus» не лише самостійно створює та розміщує масові відкриті онлайн-курси на власному сайті, але й надає безкоштовну можливість університетам, провідним викладачам та компаніям-лідерам у своїй галузі публікувати й розповсюджувати курси на цій платформі. Адже можливості МВОК як інноваційного засобу перегляду характерної для індустріального суспільства концепції «освіта на все життя» (educationforlife) та її заміни на концепцію «освіта протягом всього життя» (educationthroughlife), є надзвичайно великими. Творче використання можливостей МВОК дозволяє не лише підвищити індивідуальний фаховий рівень або здобути другу освіту, налагодити вищим навчальним закладам регіональне і міжнародне співробітництво, але й привернути увагу потенційних абітурієнтів і ознайомити їх з професорсько-викладацьким складом ВНЗ, покращити позиції ВНЗ на ринку освіти та працевлаштуванні випускників.

До позитивних сторін застосування SMART-технологій у навчальному процесі у вищих навчальних закладах також відносять можливість їх використання при викладанні різних дисциплін, високу ефективність засвоєння знань, підвищення інтересу до навчання у студентів, а також сучасність технологій і розуміння та сприймання їх студентами як природної складової молодих людей, що робить їх життя зручним інструментом для розвитку творчого потенціалу.

Подальше вдосконалення системи вищої освіти має ґрунтуватися на актуалізації SMART-технологій навчання відповідно до тенденцій розвитку суспільства, використовуючи при цьому весь арсенал технологій навчання, що їх напрацювало людство. Адже, як стверджує Білл Гейтс, «Ми завжди переоцінюємо зміни, які відбуватимуться в найближчі два роки, і недооцінюємо зміни, які відбувались в минулі десять».

Література

1. Smart-технології в Україні і світі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://molodi.in.ua/smart-tehnolohiji/>.
2. Гордієнко Т. Перспективи розвитку технологій вищої освіти./ SMART-освіта: ресурси та перспективи: Мат-ли Міжнар. наук.-метод. конф.: тези доповідей. – Київ: КНТЕУ, 2014. – С. 38–40.
3. Губрій Н., Побірська І. Від SMART-технологій до SMART-освіти./ Там же. – С. 40–42.
4. Якубов С., Якінін Я. Технології SMART та навчальні матеріали / Hi-Tech у школі. – 2011. – № 3-4. – С. 8–11.

SMART-ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ	
Т.В. Стрікаленко, О.В. Ляпіна, Н.В. Скубій	115
ДО ПИТАННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ	
Я.В. Машарова	118
ОСОБЛИВОСТІ ЗМІСТОВНОГО НАПОВНЕННЯ КУРСУ “УКРАЇНСЬКА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)” ДЛЯ СТУДЕНТІВ РІЗНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ВНЗ	
А.В. Лупол	119
МОВА – НАСЛІДОК МАТЕРІАЛЬНОЇ І ДУХОВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПОКОЛІНЬ	
Н.В. Конач	120
ПЕРСПЕКТИВИ ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ НА ПІДГОТОВЧОМУ ВІДДІЛЕННІ ЦМО ОНАХТ	
Т.Г. Казарян, О.В. Шевчук	121
ПРОБЛЕМАТИКА РОЗШИРЕННЯ СЛОВНИКОВОГО ЗАПАСУ РОСІЙСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ	
О.К. Часнкова	122
ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ТЕХНОЛОГІЇ ХАРЧУВАННЯ» ЯК ФАКТОР ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ	
Н.А. Кушнір	123
КОМПЛЕКС МЕТОДІВ АКТИВНОГО НАВЧАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ЗА НАПРЯМОМ «ІНЖЕНЕРНА МЕХАНІКА»	
О.В. Алексашин, А.В. Ульяницький, Г.А. Гончарук	126
ІНТЕНСИФІКАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ПРИ ЧИТАННІ ЛЕКЦІЙ	
О.В. Алексашин, А.В. Ульяницький, Г.А. Гончарук	127
ФОРМА ТА ЗМІСТ ОПОРНОГО КОНСПЕКТУ ЛЕКЦІЙ	
О.О. Голубьонкова, М.Г. Брайко	129
СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ	
О.О. Голубьонкова	130
ПРОЕКТНИЙ ПІДХІД У СИСТЕМІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	
А.Ю. Букарос	131
САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ – НЕВІД’ЄМНИЙ ЕТАП ПІДГОТОВКИ ІНЖЕНЕРНИХ І НАУКОВИХ КАДРІВ	
Л.Д. Дмитренко, В.Є. Браженко, А.К. Кац	133
СУЧАСНІ ВИМОГИ ДО КВАЛІФІКАЦІЙ ВИПУСКНИКА-МЕНЕДЖЕРА	
О.Б. Каламан, В.О. Чабаров	134
КЕРІВНИЦТВО САМОСТІЙНОЮ РОБОТОЮ СТУДЕНТІВ	
А.Г. Аванесьянц, С.О. Ромашкевич	136
ВПРОВАДЖЕННЯ «ХМАРНИХ» ТЕХНОЛОГІЙ У ПРАКТИКУ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ	
Т.Д. Маркова	138
ОСНОВНІ АСПЕКТИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	
Г.Б. Пчелянська	139
ЩОДО ВИКОРИСТАННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСВІДУ В E-LEARNING	
О.О. Меліх	140
ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО СКЛАДАННЯ ЗАВДАНЬ ДЛЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ	
О.О. Антіпіна	141
ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА КОМП’ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ЇХ ВПРОВАДЖЕННЯ У ВНЗ	
Н.О. Макосд	142
МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИВЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ	
О.П. Антонюк	143
РОЛЬ ІМІТАЦІЙНОГО МОДЕЛЮВАННЯ В ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ УКРАЇНИ	
Н.Й. Басюркіна	144
РОЛЬ ВИКЛАДАЧА В ІННОВАЦІЙНОМУ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ	
Л.В. Гордієнко, Г.Ф. Пшенишнюк, І.В. Солоницька, О.В. Макарова	145